

งานประเพณีรับบัว

- **ประวัติความเป็นมาของประเพณีรับบัว**

ประเพณีรับบัวเป็นประเพณีเก่าแก่สืบทอดกันมาแต่โบราณ ของชาวอำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยจัดงานทุกวันขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๑ ของทุกปี โดยในสมัยก่อน อำเภอบางพลี มีประชาชนอาศัยอยู่แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ คนไทย คนลาว และคนรามัญ (ชาวมอญพระประแดง) ทุกกลุ่มชนต่างทำมาหากินและอยู่ร่วมกันอย่างอบอุ่นเสมือนญาติมิตร ประเพณีรับบัว เกิดขึ้นเพราะความมีน้ำใจที่ดีต่อกันระหว่างคนในท้องถิ่นกับคนมอญพระประแดงซึ่งทำนาอยู่ที่ตำบลบางแก้ว ในช่วงออกพรรษาจะกลับไปทำบุญที่อำเภพระประแดง ได้เก็บดอกบัวเพื่อบูชาพระหรือถวายแด่พระสงฆ์และฝากเพื่อนบ้าน ในปีต่อมา ชาวอำเภเมือง และชาวอำเภพระประแดง ต่างพร้อมใจกันพายเรือมาเก็บดอกบัวที่อำเภอบางพลีและถือเป็นโอกาสอันดีในการนมัสการองค์หลวงพ่อโต อีกทั้งระยะทางระหว่างที่อำเภพระประแดงกับอำเภอบางพลีไกลกันมาก เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินเรือแต่ละลำจะร้องรำทำเพลงมาตลอดเส้นทางสำหรับการแห่หลวงพ่อโตทางน้ำในประเพณีรับบัวที่เห็นกันอยู่ทุกวันนี้ สืบเนื่องจาก พ.ศ. ๒๔๖๗ นางจันกับพวกชาวบางพลี ได้ร่วมสร้างองค์ปฐมเจดีย์ ณ วัดบางพลีใหญ่ในและจัดงานเฉลิมฉลองโดยแห่ผ้าห่มองค์พระปฐมเจดีย์และวิวัฒนาการมาเป็นแห่องค์หลวงพ่อโตจำลองอัญเชิญไปตามลำคลองสำโรง เพื่อให้ประชาชนได้นมัสการ ดอกไม้ที่ใช้นมัสการคือ ดอกบัว

- **ความรู้ทางขนบธรรมเนียมประเพณี**

ชื่อ	ประเพณีรับบัว
ภาค	ภาคกลาง
จังหวัด	สมุทรปราการ
ระยะเวลา	เริ่มตั้งแต่วันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๑ ถึง ขึ้น ๑๔ ค่ำ เดือน ๑๑ ก่อนออกพรรษา

ความสำคัญ

ประเพณีรับบัว-โยนบัว เป็นประเพณีท้องถิ่นซึ่งมีเพียงแห่งเดียวในประเทศไทย คือ ที่อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ

ด้วยเหตุที่แต่เดิมนั้น พื้นที่ในลุ่มน้ำอำเภอบางพลีขึ้นชื่อว่า อุดมไปด้วยดอกบัวหลวง (*Nelumbo nucifera* Gaertn.) สะพรั่งไปทั่วทุกลำคลองหนองบึง เมื่อใกล้จะถึงวันทำบุญในช่วงออกพรรษา ชาวบ้านในอำเภอกวักเก็บบัวไปถวายพระ ชาวบางพลีเห็นเช่นนั้นจึงอาสาเป็นผู้เก็บดอกบัวให้ ต่อมา เมื่อใกล้ถึงวันออกพรรษาคราใด ชาวบางพลีจะพากันเก็บดอกบัวไว้คอยท่าเพื่อมีคนต่างถิ่นพายเรือมาขอรับดอกบัว นานวันนานปี จากน้ำใจของชาวบ้านบางพลี ก็กลายมาเป็นประเพณีรับบัว

พิธีกรรม

เล่ากันว่าแต่เดิมนั้น เมื่อถึงวันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๑๑ ชาวบ้านต่างอำเภอก็พากันพายเรือมาที่อำเภอบางพลี พร้อมกับร้องรำทำเพลงและประโคมเครื่องดนตรีกันอย่างครื้นเครงใคร่รู้จักคุ้นเคยกับบ้านไหน ก็จอดเรือขึ้นไปเยี่ยมเยียนกัน เจ้าของบ้านบางพลีก็มักจะตระเตรียมข้าวปลาอาหาร อีกทั้งเครื่องตองของมาไว้คอยต้อนรับ หากการเลี้ยงดูนั้นติดพันจนติดดิน เจ้าของบ้านก็อาจจะต้องปฐุเสื่อให้ผู้มาเยือนนอนค้างเสียด้วยกัน

เข้าวันรุ่งขึ้นซึ่งเป็นวันขึ้น ๑๔ ค่ำ ถือเป็นวันรับบัว-โยนบัว ชาวบ้านจากต่างอำเภอจำนวนมากจะพากันพายเรือมาขอรับดอกบัวจากชาวบางพลี การให้และการรับดอกบัวจะกระทำกันอย่างสุภาพ คือส่งและรับมือต่อมือ และก่อนที่จะยื่นดอกบัวให้ นั้น ก็มักจะมีการพนมมืออธิษฐานเสียก่อน ด้วยถือว่าเป็นการทำกุศลร่วมกัน

ต่อมาประเพณีรับบัวได้เลือนหายไปแต่เมื่อ นายชื่น วรศิริ ได้เป็นนายอำเภอบางพลีในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๘-๒๔๘๑ จึงได้ริเริ่มฟื้นฟูประเพณีรับบัวขึ้นมาใหม่ มีการแต่งเรือประกวดประชันกัน เรือที่จัดเข้าประกวดในคราวนั้น มีการนำไม้ไผ่มาสานเป็นโครงรูปองค์พระพุทธรูปปิดหุ้มด้วยกระดาษทองตั้งมาบนเรือ สมมติว่าเป็นหลวงพ่อโตแห่งวัดบางพลีใหญ่ จึงกลายมาเป็นธรรมเนียมในปีต่อๆ มาในการอัญเชิญพระพุทธรูปหลวงพ่อโตจำลองลงเรือล่องมาตามคลองสำโรง เพื่อให้ชาวบางพลีทั้งสองฝั่งคลองถวายดอกบัวด้วยการโยนดอกบัวลงไปในลำเรือ ขณะเดียวกัน ลูกศิษย์หลวงพ่อโตบนเรือก็จะโยนข้าวต้มมัด (ข้าวเหนียว *Oryza sativa* L.) กล้วย น้ำว่า *Musa* (BBA) 'Kluai Namwa'?) ถั่วดำ *Vigna mungo* (L.) Hepper ถั่วเขียว *Vigna radiata* (L.) Wilezek ให้ชาวบ้านสองฝั่งคลอง พร้อมทั้งร้องบอกถึงสรรพคุณสารพัดประโยชน์ของข้าวต้มมัดหลวงพ่อโต ประเพณีรับบัวของชาวบางพลีแต่เดิม จึงกลายมาเป็นประเพณีโยนบัวจนกระทั่งทุกวันนี้

อ้างอิง

<http://edunews.eduzones.com/eve๑๒๓/๓๕๐๘?y=๒๐๐๘&m=๒&d=๒๗>

www.m-culture.go.th/samutprakan/index.php?module=ContentExpress&func=print&ceid=๓๑

<http://personal.swu.ac.th/students/hm๔๗๑๐๑๑๓๐/web/page๑๗.htm>

เต็ม สมิตินันท์. ๒๕๔๔. ชื่อพรรณไม้แห่งประเทศไทย ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๔

สอาด บุญเกิด จเร สดากร และ ทิพย์พรรณ สดากร ๒๕๔๓.ชื่อพรรณไม้ในเมืองไทย พ.ศ. ๒๕๔๓

